

Enligt sändlista

Beslut om inrättande av naturreservatet Trehörningsskogen, Österåkers kommun

(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Trehörningsskogen
Kommun	Österåker
Registerområde	Österåker kommun
Läge	Ekonomiska kartan nr 118 08, 118 09, 118 19. Reservatet ligger ca 4 km norr om Åkersberga.
Fastigheter	Del av Gillmyra 1:1, 3:1, Kvisslingby 1:16, Annarby 1:7, Bromseby Söderskog 1:1
Markägare	Stiftelsen Danviks Hospital samt enskild
Area	ca 172 ha
därav landarea	ca 152 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen

Grund för beslutet

Beskrivning av området

Reservatet Trehörningsskogen är beläget ca 4 km norr om Åkersberga. Sjöarna Hemsjön och Oppsjön utgör gränsen mot norr. I väster finns ytterligare två sjöar, Mysslingen och Trehörningen och reservatet avslutas i söder vid våtmarksområdet strax norr om Gumrarö. Domaruddens friluftsgård ligger ca 600 meter sydväst om reservatet.

Trehörningsskogen är ett barrskogslandskap med en mosaikartad struktur. Sjöar, våtmarker, lodytor, hållmarker, örtrik gammal granskog och små bäckdråg ryms inom detta område.

Södra delen av området karaktäriseras av tre våtmarker omgiven av gammelgranskog med stor andel asp. Våtmarken längst i söder utgörs av ett lövkärr med vissa vattenytor medan det centralt belägna lövkärret har en viss andel tall. Den tredje våtmarken är en tallmosse. Från våtmarkerna rinner en skogsbäck söderut genom ett parti med örtrik gammelgranskog med god tillgång på lågor. Strutbråken, vätteros och gullpudra växer intill bäcken. Inom vissa partier finns rikligt med rötad asp. I anslutning till branter och mindre bergspartier förekommer lågor av främst gran och asp. Bland kryptogamerna påträffas flera arter med krav på låga- och trädkontinuitet bl.a. grön sköldmossa, liten punktlav, ostticka, vågticka, rosenporring, harticka och gränsticka.

I Norra delen av reservatet finns det tre eutrofa sjöar. I sjöarna häckar bl.a. knipa och kricka och i Mysslingen även sångsvan. Söder om Hemsjön växer en delvis försumpad gammal grov granskog. Tillgången på relativt färska grova granlågor är god och här återfinns bl a ullticka, kötticka och stor aspticka. Ett ca 10 ha stort våtmarkskomplex finns i anslutning till Oppsjön. Nära Mysslingen, i en svacka med rörligt ytvatten, växer en gammal lågörtsgrenskog rik på lågor. Här påträffas bl.a. borstaggning, liten hornfliksmossa, luddticka, ögonpyrola, lungört och trolldruva. I området finns också ohävdade ängsmarker. Tjäder, järpe, bivråk, duvhök och tretåighackspett är exempel på fågelarter som förekommer i området.

Den södra och norra delen sammanbinds av en relativt smal korridor av hållmarkstallskog.

Trehörningsskogen ingår i ett större område som är klassat som riksintressant för friluftslivet. Roslagsleden går genom en del av reservatet.

Förutom en liten jaktstuga belägen mellan Oppsjön och Hemsjön saknar reservatet bebyggelse.

Ärendets beredning

Hösten 1993 startade naturskyddsföreningarna i Vallentuna, Täby och Österåker ett naturvårdsinriktat samarbetsprojekt - Projekt Tärnanområdet. Omfattande inventeringar har genomförts och informationsmaterial har framtagits för hela det s.k Tärnanområdet. Trehörningsskogen är en av de värdefullaste delarna i området och har därför föreslagits som naturreservat.

Sedan 1994 har Länsstyrelsen varit sammankallande i en kontaktgrupp kring naturvårdsfrågor i Tärnanområdet. I gruppen har ingått representanter för Norrtälje, Vallentuna och Österåkers kommuner, Skogsvårdsstyrelsen, Skogssällskapet och Projekt Tärnanområdet.

1997 anmälde Länsstyrelsen Trehörningsområdet till natura 2000.

Våren 1998 tog EU beslut om att tilldela området Lifepengar.

Värdering av Trehörningsskogen gjordes i augusti 1998 och förhandlingar påbörjades under hösten .

Överrensommelse om intrångsersättning träffades med markägarna sommaren 1999.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen.

Förslaget till naturreservat har sänts för möjlighet till yttrande till, fastighetsägare, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Österåkers kommun, jakträttsinnehavarna, vägsamfälligheter, Stockholms orienteringsförbund, Projekt Tärnanområdet, Skogssällskapet, Vallentuna kommun och Norrtälje kommun.

I remissvaren har framkommit att Projekt Tärnanområdet gärna vill se en utvidgning av reservatet i sydöst. Skogsvårdsstyrelsen har framfört vissa synpunkter på skötselplanen medan Skogforsk jaktklubb är kritiska till förbud mot siktröjning och fågeljakt. Angående orientering finns två vitt skilda åsikter. Projekt Tärnanområdet och Österåkers kommun vill ha förbud mot orientering under tiden 15/3-1/8 och förbud mot fasta kontroller. Stockholms Orienteringsförbund vill däremot att det klarläggs att fritidsaktiviteter främjas.

Någon utvidgning av reservatet är för närvarande inte aktuellt inte heller att tillåta fågeljakt. I övrigt har vissa ändringar gjorts i beslut och skötselplan för att tillgodose inkomna synpunkter.

Eftersom detta ärende inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall ärendet handläggas och bedömas enligt naturvårdslagens bestämmelser enligt övergångsbestämmelserna i 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken.

Motiv till skydd

Området utgör från naturvårdssynpunkt en mycket variationsrik och värdefull skogsmiljö som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogslignande miljöer. Området har också stor betydelse för friluftslivet. För att bevara områdets höga naturvärden bör det skyddas som naturreservat.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) att förklara det område som markerats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Trehörningsskogen.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara ett naturskogslignande och våtmarksrikt område och dess skyddsvärda växt- och djurliv.

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 § naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla i området.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skoglig åtgärd,
2. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,

4. framföra motordrivet fordon utanför befintlig väg med undantag av älgdragare av enklare modell vid transport av fällt vilt, markägaren får dock nyttja den gamla basvägen (markerad med V i beslutskartan) som utgår från vändplanen vid Mysslingen vid eventuell virkestransport genom reservatet
5. anlägga väg,
6. anordna upplag,
7. uppföra byggnad eller anläggning,
8. dra fram mark- eller luftledning,
9. kalka, använda kemiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. införa för området främmande växt- eller djurart,
11. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller liknande anordning.
12. jaga fågel

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

13. anlägga stig eller parkeringsplats
14. anordna orienteringstävling

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder mot åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar och övriga upplysningsskyltar.

2. naturvårdande skogsavverkning, röjning eller gallring enligt fastställd skötselplan. Avverkat virke får tillgodogöras av naturvårdsförvaltaren för användning i reservatets skötsel,

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att

1. förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller liknande,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräldjur och groddjur),
4. fånga och insamla ryggradslösa djur,
5. medföra okopplad hund,
6. tälta mer än två dygn,
7. elda annat än på anvisad plats,
8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
9. framföra motordrivet fordon,
10. rida annat än på anvisade stigar

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska planen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av förvaltningsdirektör Rutger Öijerholm. Vid ärendets slutliga handläggning har deltagit miljö- och planeringsdirektör Lars Nyberg, naturvårdschef Anders Nylén, planchef Carl Gustaf Hagander, länsantikvarie Ann-Charlotte Backlund, lantbruksdirektör Jan Emmervall, länsassessor Malin Olofsson samt miljöhandläggare Eva Hedberg, föredragande.

Rutger Öijerholm

Eva Hedberg

Bilagor

1. reservatskarta
2. skötselplan
3. hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN

Naturvårdsenheten
Eva Hedberg

BESLUT

Datum

Beteckning

18510-1995-10148

8 (8)

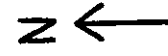
Sändlista

Bilaga I Beslutskarta, naturreservatet Trehörningsskogen

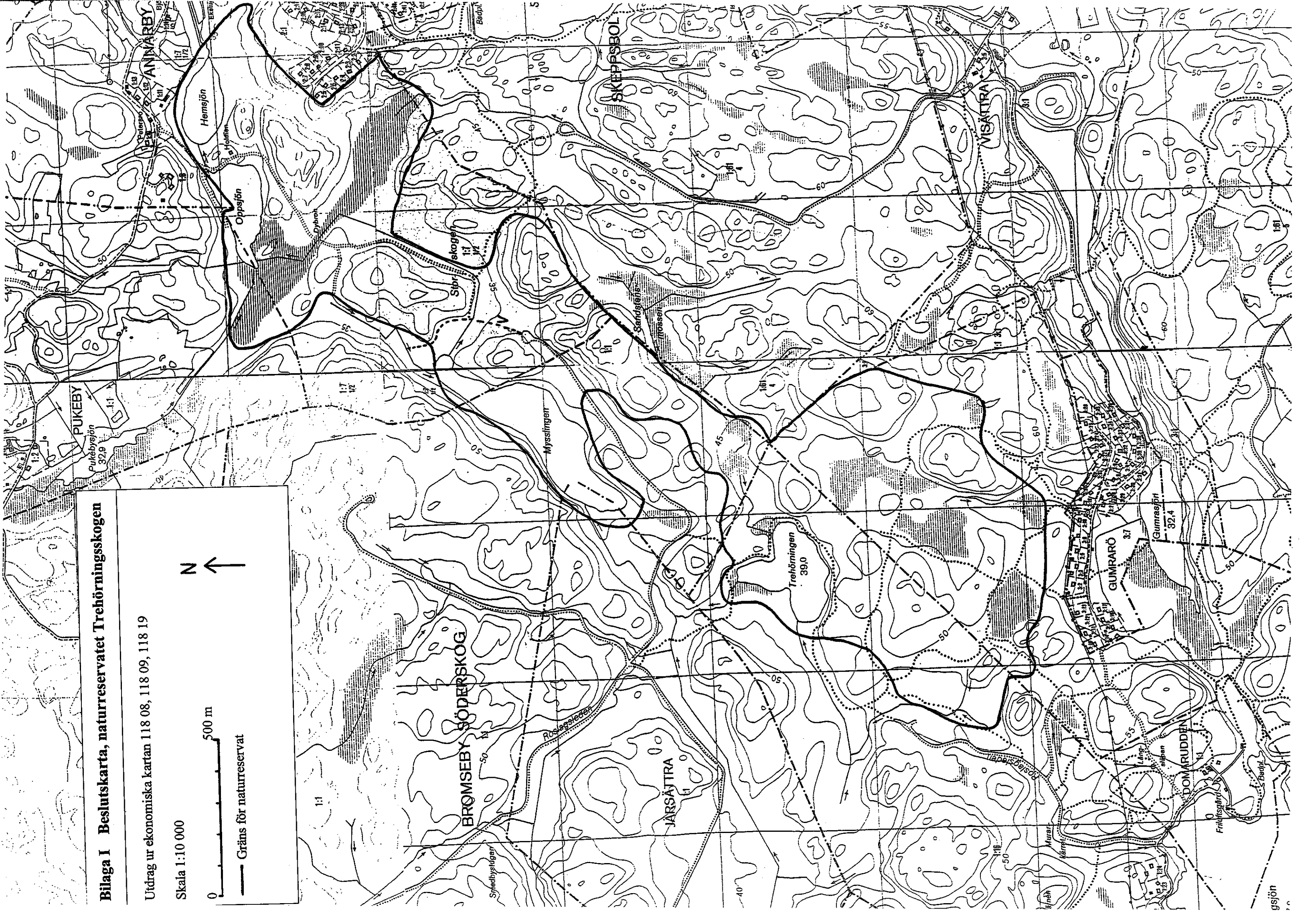
Utdrag ur ekonomiska kartan 118 08, 118 09, 118 19

Skala 1:10 000

0 500 m

— Gräns för naturreservat

Skötselplan för naturreservatet Trehörningsskogen

Föreliggande Skötselplan har utarbetats inför inrättandet av naturreservatet Trehörningsskogen. Skötselplanen består av en textdel samt en bilagd skötselkarta. Skötselplanen är fastställd genom Länsstyrelsens beslut den 9 oktober 2000.

1. ALLMÄN BESKRIVNING

Grund för beslutet, föreskrifter, beskrivning av området

Grund för beslutet, föreskrifter samt beskrivning av området återfinns i Länsstyrelsens beslut, dnr 18510-1995-10148 den 9 oktober 2000.

2. PLANDEL

Naturvårdsåtgärder

Ändamålet med reservatet är att bevara ett naturskogsliknande område rikt på våtmarker och dess skyddsvärda växt- och djurliv. Målet med skötseln är att bevara de olika skogstypernas och våtmarkernas naturvärden.

Reservatets naturvärden hänger samman med skogens mosaikartade struktur med från skogsbruk relativt opåverkade delar och våtmarker.

I huvudsak skall skogen lämnas för fri utveckling. I tidigare skötta eller avverkade partier kan vissa åtgärder bli aktuella för att främja en varierad trädslagssammansättning. Punktinsatser för att friställa äldre grova lövträd kan också behöva genomföras.

Naturvårdsbränning kan bli aktuellt för delar av reservatet.

Gamla odlingsmarker i reservatets norra delar lämnas för närvarande utan åtgärd men kan eventuellt skötas genom bete i framtiden.

Större stigar och leder hålls fria från vindfällen.

Någon skötsel i reservatet i övrigt (med ovanstående undantag) bedöms dock inte vara aktuell under den närmaste tioårsperioden. Vegetationen skall därför tills vidare lämnas för fri utveckling. När skötsel aktualiseras skall skötselplanen kompletteras.

Jakt och skogsbruk

All fågeljakt är förbjudet enligt reservatsföreskrifterna.

Enligt föreskrifterna är det för markägaren eller annan med rätt till marken förbjudet att avverka eller skada träd och buskar eller utföra annan skogsvårdsåtgärd. Det är vidare förbjudet att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle. Skogsbruk får således inte förekomma. Rójning av siktgator för jaktändamål eller liknande är heller inte tillåtet.

Jakträttsinnehavarna kan dock, i samråd med naturvårdsförvaltaren, få utföra viss siktrójning genom att ta bort enstaka sly och grenar vid jaktpassen.

Vägar

Några allmänna vägar finns ej inom reservatet. Öster om Mysslingen löper dock en anlagd skogsbilväg som sen övergår i en delvis igenväxt utfartsväg. Denna ufart och väg har markägaren även fortsättningsvis rätt att nyttja för eventuell uttransport av virke från områden väster om reservatet (markerad som V i beslutskartan).

Friluftsliv

Vindskydd och iordningställda eldplatser finns vid Trehörningen och vid Oppsjön.

Några särskilda renhållningsanordningar eller andra anläggningar för besökare skall inte iordningställas i området

Tältning är tillåten i högst två dygn.

Roslagsleden går genom en del av reservatet.

En stor parkeringsplats finns vid Domaruddens friluftsgård ca 600 m sydväst om reservatet.

En enklare parkeringsficka kan eventuellt iordningställas utanför reservatet vid Annarby. Detta sker i naturvårdsförvaltarens regi.

Då marken är slitagekänslig och risken för störning av fågellivet bedöms stor är orienteringstävlingar enbart tillåtna efter Länsstyrelsens tillstånd. Under perioden 1 maj till 10 juli bör inga tävlingar tillåtas.

Informationsskyltar samt utmärkning av reservatets gräns

Information om reservatet och dess bestämmelser skall finnas på informationsskyltar som framställs enligt Naturvårdsverkets riktlinjer. Skyltar skall sättas upp på lämpliga platser.

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) och Naturvårdsverkets riktlinjer.

Naturvårdsförvaltningen

Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare för reservatet. Tillsyn i området skall utföras av Länsstyrelsen alternativt av särskilt anlitad tillsynsman. Anteckningar om tillsyn och övrig naturvårdsförvaltning skall kontinuerligt föras av Länsstyrelsen eller uppdragstagare.

Ekonomisk plan för naturvårdsförvaltningen (undantas från fastställelse)

Finansiering av naturvårdsförvaltningen sker genom Naturvårdsverkets anslag för vård av naturvårdsobjekt m.m.

Förvaltningskostnaderna utgörs den första tioårsperioden av gränsmarkering, informationsskyltning, eventuellt iordningsställande av parkeringsficka vid Annarby utanför reservatet, tillsyn, dokumentation samt eventuellt viss vegetationsvård.

Utredning av kostnader för naturvårdsförvaltningen görs vid planeringen av åtgärderna.

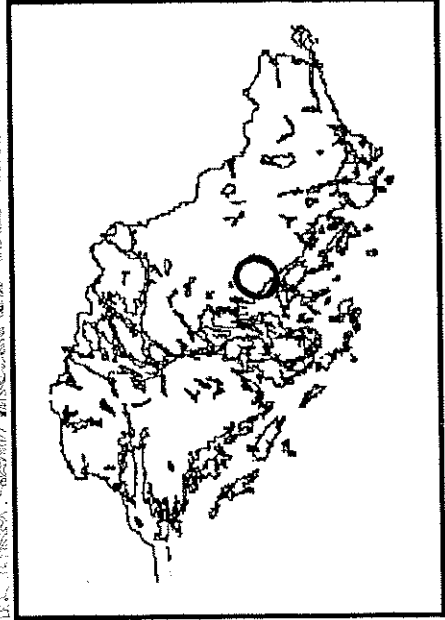
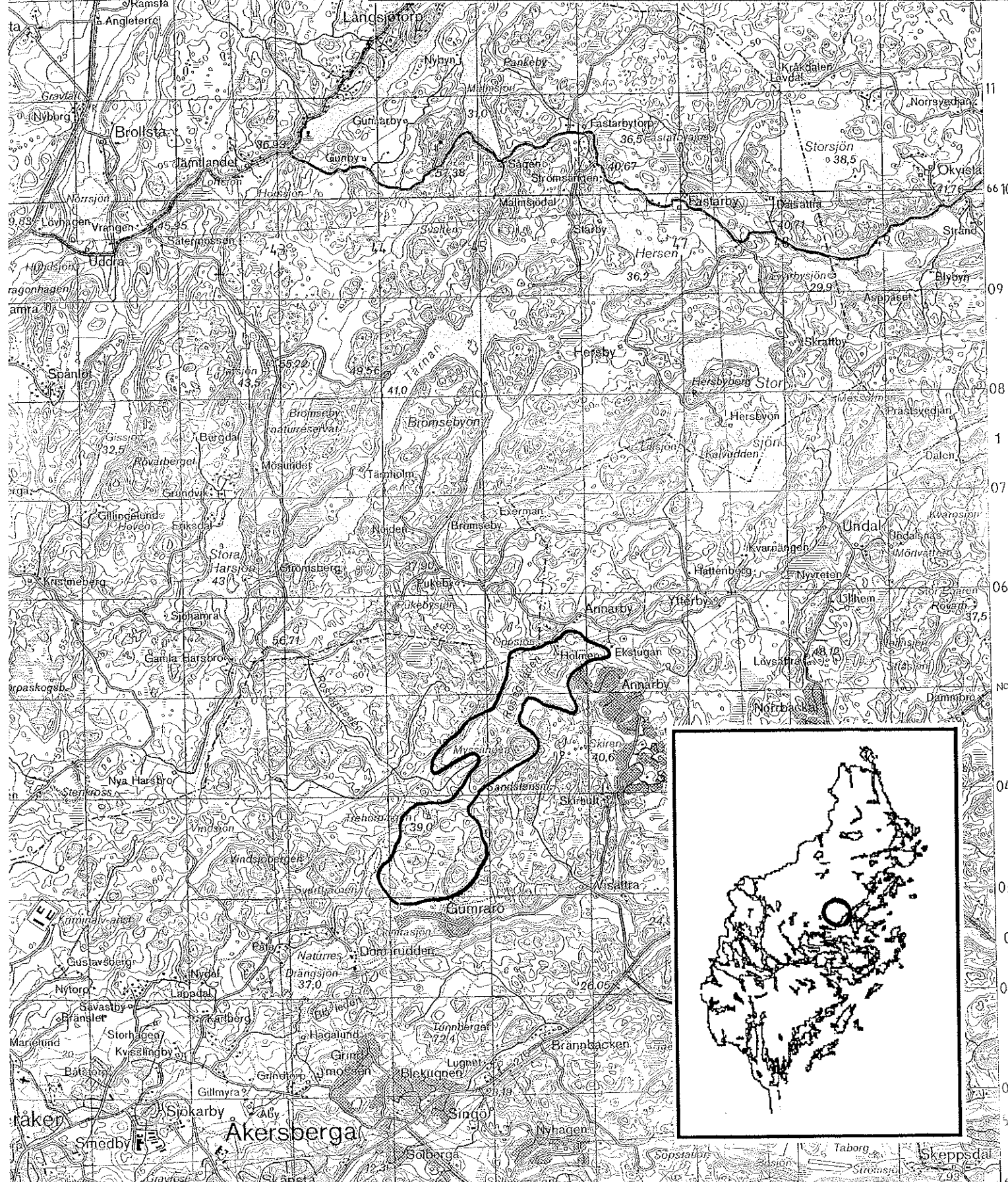
Karta I Översiktskarta, naturreservatet Trehörningsskogen

Utdrag ur topografiska kartan Uppsala 11 I SO

Skala 1:50 000

0 1 000 2 000 m

— Gräns för naturreservat

**Karta II Anordningar för friluftslivet,
naturreservatet Trehörningsskogen**

Utdrag ur ekonomiska kartan 118 08, 118 09, 118 19

0 500 m Skala 1:10 000

- Gräns för naturreservat
 - Vindskydd
 - Eldstad
 - Roslagsleden
- N ↑

